

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		GYULAI TÖRVÉNYSZÉK 8.	
Magyarország Alkotmánybírósága 1015 Budapest, Donáti utca 35-45.		Ügyszám: IV/484-0/2017	
a Gyulai Törvényszék mint az ügyben első fokú bíróság útján 5701 Gyula, Pf. 49.		Érkezett: 2017 FEBR 08.	
Példány: 1		Kezelőiroda:	
Melléklet: 12 db		Példány: ..... Melléklet: ..... db	
		Az ügyirat száma: 14.B.374/2013/353	

Tárgy: alkotmányjogi panasz a Szegedi Ítéltábla Bf.II.4202016/37. számú és a Gyulai Törvényszék 14.B.374/2013/280. számú ítéleteivel szemben

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott **Váczai Ügyvédi Iroda** (székhely: 9022 Győr, Bisinger sétány 2. kőnyitól; Dr. **Váczai Péter** ügyvéd) mint [redacted] csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselője az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

Kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy

- állapítsa meg a Szegedi Ítéltábla Bf.II.4202016/37. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét és azt az Abtv. 43. § (1) bekezdés alapján semmisítse meg, mivel az ítélet sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében deklarált tisztességes eljáráshoz való jogot, továbbá
- a Gyulai Törvényszék 14.B.374/2013/280. sorszámú ítéletét – mint a Szegedi Ítéltábla Bf.II.4202016/37. számú ítélete által felülvizsgált bírósági döntést – is semmisítse meg.

Kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy szíveskedjék a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 429/C. § alapján felhívni a Gyulai Törvényszéket, hogy szíveskedjék a jogerős ügydöntő határozat végrehajtását az Alkotmánybíróság eljárásnak befejezéséig felfüggeszteni.

Az Abtv. 52. § (5) bekezdésére és 57. § (1a) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013 (II. 27.) Tü. határozat 36. § (2) bekezdésére tekintettel kijelentem, hogy a jelen alkotmánybírósági ügyben előterjesztett alkotmányjogi panasz indítványomban szereplő személyes adataim nyilvánosságra hozatalához nem járulok hozzá.

Indokolás:

1. A megtámadott bírósági határozatok megszületésének körülményei, pertörténet

[redacted] az ellene folyt büntetőeljárásban VI. rendű vádlottként szerepelt, a Gyulai Törvényszék, mint elsőfokú bíróság a 2016. február 19. napján kelt 14.B.374/2013/280. számú ítéletében bűnösnek mondta ki 3 rb. bűnsegédként elkövetett áru hamis megjelölése büntette, bűnsegédként elkövetett rossz minőségű termék forgalomba hozatala büntette és társtettesként elkövetett pénzmosás büntette miatt, mint bűnszervezetben elkövetőt.

Az indítványozót az elsőfokú bíróság a fenti bűncselekmények elkövetése miatt 4 év börtönbüntetésre, 100 napi tétel pénzbüntetésre, illetve mellékbüntetésül 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 5.000 Ft-ban állapította meg, valamint a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére rendelkezett annak szabadságvesztére való átváltásáról. Az elsőfokú bíróság

megállapította, hogy az indítványozó a börtönbüntetésből feltételes szabadságra nem bocsátható, és vele szemben 58.028.415 Ft erejéig vagyonek Kobzást rendelt el.

A Gyulai Törvényszék ítéletével szemben valamennyi vádlott fellebbezéssel élt, melynek folyamán a Szegedi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a 2016. október 27. napján kelt Bf.II.420/2016/37. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta.

A másodfokú bíróság a társtettesként elkövetett pénzmosás büntettként elbírált bűncselekményt az indítványozó vonatkozásában folytatólágosan, bűnsegédként elkövetett pénzmosás büntettként minősítette. Egyebekben az elsőfokú ítélet fellebbezések folytán felülbírált részét helybenhagyta azzal, hogy a vádlottak büntetéseit halmazati büntettként tekinti kiszabottnak. A másodfokú bíróság továbbá megállapította, hogy a kiszabott pénzbüntetés összege az indítványozó esetében 500.000 Ft.

2. A megtámadott ítélet jogerős volta

A Szegedi Ítéltábla döntésével szemben fellebbezésnek mint rendes jogorvoslatnak helye nincs, így az a Be. 588. § (3) bekezdésének a) pontja értelmében – „a másodfokú bíróság ítélete azon a napon emelkedik jogerőre, amelyen azt meghozták, feltéve, hogy ellene a törvény a fellebbezést kizárja” – jogerős. Az Abtv. 27. § b) pontjában szereplő befogadhatósági feltétel – „az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette” – teljesül.

Tájékoztatom a T. Alkotmánybírósgát arról, hogy az ügyben felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt nincs folyamatban, továbbá más rendkívüli jogorvoslati eljárás – perújítás, jogorvoslat a törvényesség érdekében – kezdeményezésére sem került sor.

3. Az alkotmányjogi panasz előterjesztésére nyitva álló határidő betartása

A Szegedi Ítéltábla ítéletét [REDACTED] 2016. november 25. napján vette kézhez. Ennélfogva az indítvány benyújtására az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt követelménynek – „[a]z alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül [...] lehet írásban benyújtani” – az alkotmányjogi panasz megfelel.

4. Az indítványozó közvetlen érintettsége

[REDACTED] az alkotmányjogi panasszal megtámadott jogerős ítélet vádlottja volt, akinek személyét – személyes szabadsághoz való jogát – a Szegedi Ítéltábla döntése közvetlenül érintette.

5. Az Alaptörvényben biztosított jog sérelme

5.1. Indokolási kötelezettség, mint a tisztességes eljáráshoz való jog része

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint:

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

A jogállam fogalma elképzelhetetlen a jog által felállított, független és pártatlan bírósághoz fordulás joga nélkül, amely megfelel a tisztességes eljáráshoz való jog által támasztott követelményeknek.

Az indokolási kötelezettség nem csupán egy formális követelmény, hanem sokkal inkább annak a biztosítéka, hogy a hatóság vagy bíróság az adott ügyben körültekintően döntsön. Az indokolásnak éppen ezért tartalmaznia kell a döntés lényeges ténybeli és jogi alapjait, továbbá a döntés meghozatala során figyelembe vett egyéb tényezőket. Azon kérdés eldöntése, hogy milyen részletesnek kell lennie az indokolásnak, és hogyan kell azt közölni, az adott szerv kompetenciája. A bíróság az indokolás terjedelmét mindig az adott döntésnek megfelelően határozza meg, tekintettel az indokolási kötelezettség céljára, amely tulajdonképpen a döntés kiértékelése az érintett személy számára.

Megjegyzendő továbbá, hogy a hatóság indokolási kötelezettsége szorosan összefügg a bírósági felülvizsgálat lehetőségével. A hatékony bírósági felülvizsgálathoz ugyanis elengedhetetlen, hogy a bíróság tudatában legyen azoknak az indokoknak, melyekre alapítva a hatóság a döntését meghozta.

Az indokolási kötelezettség az Emberi Jogok Európai Egyezményében meghatározott tisztességes eljárásához való jognak is a része. Az Alkotmánybíróság korábban már megvizsgálta az Egyezmény és az Alaptörvény rendelkezései viszonyát.¹ Ennek nyomán megállapította, hogy az Egyezmény 6. és 7. Cikke, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1)-(2) és (4) bekezdése szabályozási alapjait tekintve összevethetők. Az Egyezmény 6. Cikk 1. bekezdésének első mondata értelmében: „*Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően.*” Ennek tartalmilag - némi eltéréssel - megfelel az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdése. Az Egyezmény 6. Cikk 2. bekezdése szerint: „*Minden bűncselekménnyel gyanúsított személyt mindaddig ártatlannak kell vélelmezni, amíg bűnösségét a törvénynek megfelelően meg nem állapították.*” Az ennek megfelelő alapjogi rendelkezést az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdése tartalmazza. Az Egyezmény 7. Cikkének 1. bekezdése fogalmazza meg a *nullum crimen sine lege*, illetve a *nulla poena sine lege* elvet a következőképpen: „*Senkit sem szabad elítélni olyan cselekményért vagy mulasztásért, amely elkövetése idején a hazai vagy nemzetközi jog alapján nem volt bűncselekmény. Ugyancsak nem lehet a bűncselekmény elkövetése idején alkalmazható büntetésnél súlyosabb büntetést kiszabni.*” Ennek megfelelő alapjogot az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdése biztosít.

Ahogy arra az Alkotmánybíróság is utalt², az Emberi Jogok Európai Bírósága az indokolt bírói döntéshez való jogot az Egyezmény 6. Cikkében foglalt tisztességes tárgyaláshoz való jog részének tekinti. E jog pontos tartalma a Bíróság elmúlt évtizedek során számos döntésében kimunkált, széleskörű gyakorlatából olvasható ki. E körben a Bíróság kiindulópontja az, hogy a bírói döntésekkel szemben valamennyi demokratikus jogállamban elvárható az objektivitás és az átláthatóság, ami egyfelől elejét veszi az önkényes hatósági és bírósági döntéshozatalnak, másrészt erősíti a bírósági döntéshozatalba vetett közbizalmat, és a bírói döntések tekintélyét. (*Taxquet kontra Belgium*, 926/05.; 2010. november 16.; § 90.; legutóbb megerősítve: *Shala kontra Norvégia*, 15620/09.; 2012. július 10.; § 29.) A Bíróság következetes gyakorlata szerint a tisztességes eljárás és a jogállamiság elvéhez tartozik az a követelmény, hogy a bíróságok a döntéseik alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel mutassák be. (*Suominen kontra Finnország*, 37801/97.; 2003. július 1.; § 34.; legutóbb megerősítve: *Vojtěchová kontra Szlovákia*, 59102/08.; 2012. szeptember 25.; § 35.) A Bíróság olvasatában az adott bírói döntés természete, és az alapul fekvő egyedi ügy körülményei határozzák meg, hogy milyen terjedelmű és mélységű indokolás elégíti ki az indokolási kötelezettség egyezménybeli követelményét. Ebből következően az indokolt bírói döntéshez fűződő jog megsértését kizárólag az alapul fekvő egyedi ügy összes körülményeinek vizsgálatát követően lehet megítélni. (*Tatishvili kontra Oroszország*, 1509/02.; 2007. február 22.; § 58.; *Grădinar kontra Moldova*, 7170/02.; 2008. április 8.; § 107.; legutóbb megerősítve: *Sholokhov kontra Örményország és Moldova*, 40358/05.; 2012. július 31.; § 67.) Éppen ezért elképzelhető, hogy valamely részletkérdésre vonatkozó indokolás teljes elmaradása nem, míg egy lényegesebb kérdésre vonatkozó hiányos indokolás viszont az Egyezmény 6. Cikkében biztosított jog megsértését idézi elő. A Bíróság az indokolások

¹ 30/2014. (IX. 30.) AB határozat

² Ld. 7/2013. (III. 1.) AB határozat

fogyatékoságának foka tekintetében kijelölte azt a határvonalat, amely elválasztja az Egyezménynek megfelelően indokolt határozatokat az Egyezményt sértő hiányos vagy fogyatékos indokolást tartalmazó határozatoktól. Ennek során a Bíróság elvi élel szögezte le, hogy az indokolt hatósági döntéshez való jog semmiképpen sem jelentheti azt, hogy az ügyben eljáró bíróságot a felek valamennyi érvelése tekintetében részletes indokolási kötelezettség terhelné. (*Hiro Balani kontra Spanyolország*, 18064/91.; 1994. december 9.; § 27.; *Ruiz Torija kontra Spanyolország*, 18390/91.; 1994. december 9.; § 29.; *García Ruiz kontra Spanyolország*, 30544/96.; 1999. január 21.; § 26.; *Hirvisaari kontra Finnország*, 49684/99.; 2001. december 25.; § 30.; legutóbb megerősítve: *Sholokhov kontra Örményország és Moldova*, 40358/05.; 2012. július 31.; § 67.) A Bíróság ugyanakkor azt is elvi élel mondta ki, hogy a döntéssel szemben feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot. A Bíróság álláspontja szerint nem felel meg az Egyezmény 6. Cikkében foglalt elvárásnak, ha a felülbírálati bírói fórum az alsóbb fokú bíróságnak az ügy lényegi kérdései tekintetében kifejtett érveit további vizsgálat és a vizsgálat indokainak előadása nélkül hagyja helyben. (*Helle v. Finnország*, 20772/92.; 1997. december 19.; § 60.; *Karakasis v. Görögország*, 38194/97.; 2000. október 17.; § 27.; *Boldea v. Románia*, 19997/02.; 2007. február 15.; § 30.; *Tacquet v. Belgium*, 926/05.; 2010. november 16.; § 91.; legutóbb megerősítve: *Vojtěchová v. Szlovákia*, 59102/08.; 2012. szeptember 25., § 35.) A Bíróság az indokolási kötelezettség teljesítésének vizsgálatakor figyelemmel van arra is, hogy az indokolás hiánya vagy fogyatékosága valamely fél írásban megfogalmazott, világosan és pontosan körülírt kérdését érinti-e. (*Hiro Balani kontra Spanyolország*, 18064/91.; 1994. december 9.; § 28.; *Ruiz Torija kontra Spanyolország*, 18390/91.; 1994. december 9.; § 30., legutóbb megerősítve: *Ilyadi kontra Oroszország*, 6642/05.; 2011. május 5.; § 44.)

Az Egyezmény jogvédelmi rendszerében a bírói döntéseknek a tisztességes eljárás által megkövetelt indokolása iránti igény egyfelől szoros összefüggésben áll a jogorvoslathoz fűződő joggal, ugyanis e jog hatékony gyakorlására kizárólag a bíróság döntését alátámasztó indokok ismeretében nyílik valódi lehetőség. (Erről lásd: *Baucher kontra Franciaország*, 53640/00.; 2007. július 24., §§ 47-51.) Másfelől szoros összefüggés mutatkozik az indokolási kötelezettség teljesítése, és a tisztességes eljáráshoz fűződő jogból fakadó azon alkotmányos igény között, hogy az eljárásban szereplő fél meghallgatást nyerhessen, azaz kérelmét a bíróság megvizsgálja. (Erről lásd: *Shala v. Norvégia*, 15620/09.; 2012. július 10., § 29.) Ennek oka az, hogy kizárólag a kellő alapossággal indokolt bírói határozatból tűnhet ki, hogy az ügyet eldöntő bíróság ténylegesen figyelembe vette-e a felek által előterjesztett bizonyítékokat és érveket.

Az indokolási kötelezettség az Európai Unió jogában is meghatározó alapelvnek számít, azon kevés követelmény közé tartozik, amely kifejezett alapszerződéses rendelkezésen alapul.³ Ennek értelmében kötelező meghatározni azokat az indokokat, melyeken a közösségi aktus nyugszik, egyben közzé is kell tenni őket. A kötelezettség terjedelme az adott egyedi ügy körülményeitől függ. Annak elbírálásához, hogy a hatóság eleget tett-e ezen kritériumnak, a Bíróságnak olyan tényezőket kell vizsgálnia, mint az intézkedés tartalma, az indokok természete, vagy a felek érdeke. Az indokolásnak nem kell kiterjednie valamennyi tényre és jogszabályra, a hatóság feladata ugyanis eldönteni, hogy melyek a lényegesek.

A bíróság által kihirdetett ítéletet indokolni kell. Az ítélet indokolása írásban történik, a bíróság köteles az ügyfél által felvetett valamennyi érvre kitérni, amelyek a meghozott döntést igazolják. Ezen kötelezettség terjedelme az adott döntés természetétől függően változhat. Az adott indokolásnak meghatározottnak, az ügy releváns tényeihez igazodónak kell lennie, nem korlátozódhat csupán a jogszabályok meghatározott szakaszaira. Ugyanakkor, ahogyan arra az Európai Bíróság a *Ruiz Torija-ítéletben*⁴ rámutatott, nem szükséges részletesen kitérni valamennyi érvre. Az indokolásban alkalmazott jogi terminológia különösen fontos a felek számára, hogy megértsék őket. Külön figyelmet kell fordítani a más szakterületekről származó kifejezések használatára, amelyek alkalmanként jogi kontextusban már nem megfelelőek, jelentéstartalmuk megváltozhat.

³ Ld. ECC 190 és 191. szakaszai.

⁴ Ld. *Ruiz Torija v. Spain* judgement of 9 December 1994.

Magyarországon az indokolási kötelezettség a bíróságok számára rendkívül szűkszavúan kerül meghatározásra.

A Be. csupán egyetlen mondatot szentel neki: „*A határozatot röviden azoknak a tényeknek a feltüntetésével kell indokolni, amelyek a határozat rendelkezéseire okot adtak.*”⁵ Ezen kívül pedig legfeljebb a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvényre támaszkodhatunk, ami kimondja: „*A bíróság a határozatát - ha törvény másképpen nem rendelkezik - indokolni köteles.*”⁶

Magyarország Alkotmánybírósága az indokolási kötelezettséget az igazságszolgáltatással összefüggésben, a bírói függetlenség immanens elemeként határozta meg. A bírói függetlenség biztosításának alkotmányos kötelezettsége tehát a bíró ítélező tevékenységére vonatkozik: a bíró arra nem utasítható, hogy a jogvitát miként döntse el, abban nem befolyásolható, hogy a jogszabályok előírta keretek között milyen terjedelemben és milyen körben vegyen fel bizonyítást, s a bizonyítékokat hogyan értékelje. Ugyanakkor a bírói tevékenység alapvető kritériuma, hogy a döntés - a jogszabályok által meghatározott eltérő mélységű és jellegű - indokolási kötelezettséggel jár együtt.⁷

Az eljárás tisztességének alkotmányos követelményrendszerét a 2011. december 31-éig hatályban volt Alkotmány 57. § (1) bekezdése úgy fogalmazta meg, hogy „*a bíróság előtt mindenki egyenlő, és mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelességeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el.*” A tisztességes eljárás alkotmányos előírásának lényeges tartalmát tekintve 2012. január elsején hatályba lépett Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése a korábban hatályban volt Alkotmány 57. § (1) bekezdésével azonosan rendelkezik, amikor kimondja, hogy „*mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelességeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.*”⁸

Az alkotmánybírói gyakorlat folyamánként az indokolási kötelezettség bekerült az Alaptörvény rendelkezései közé is: „*A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.*”⁹ Ezen jog nevesítése mindenképpen előrelépést jelent korábbi Alkotmányunkhoz képest, azonban az alkotmányozási folyamat deficitjeként értékelhető, hogy ez csupán a közigazgatási hatóság számára jelent *expressis verbis* kötelezettséget, a bírósági indokolás vonatkozásában a régi megoldás maradt meg, tehát az indokolási kötelezettség nem kerül külön nevesítésre a tisztességes eljáráshoz való jogon belül.

Az Alaptörvény hatályba lépése ezen alapjog tekintetében nem hozott lényegi változást. Az Alkotmánybíróság a – későbbi hasonló tárgyú döntéseinél¹⁰ precedensként értékelt – 7/2013. (III. 1.) AB határozatában megállapította ugyanis, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt szabály értelmezésekor - az Alkotmánnyal fennálló tartalmi és kontextuális egyezés okán - irányadónak tekinti a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joggal kapcsolatban kimunkált korábbi alkotmánybírói gyakorlatot.

Ezen döntésében rámutatott arra, hogy „*[...] az Alkotmánybíróság által vizsgált, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi*

⁵ Be. 169. § (3) bekezdés

⁶ 2011. évi CLXI. törvény 13. § (1) bekezdés

⁷ Vö. 54/2001. (XI. 29.) AB határozat

⁸ Ld. 7/2013. (III. 1.) AB határozat

⁹ Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének második mondata.

¹⁰ Ld. többek között: 3007/2016. (I. 25.) AB határozat; 3051/2016. (III. 22.) AB határozat; 3065/2016. (IV. 11.) AB határozat; 3075/2016. (IV. 18.) AB határozat; 3084/2016. (IV. 18.) AB végzés

értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket.”

Hangsúlyozandó, hogy az Alkotmánybíróság a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon.¹¹ Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja azt sem, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelt-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat.¹²

Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme a fentiek alapján tehát alkotmányjogi panasz alapján bírósági döntés megsemmisítéséhez vezethet.

A tárgykörben legutóbb hozott, a panasznak helyt adó döntésében – 3007/2016. (I. 25.) AB határozat – pontosan ezen gondolatmenet alapján nyilvánított alkotmányellenesnek a testület egy bírósági döntést.

5.2. A bírói döntés által okozott alapjogsérelem

Az Alkotmánybíróság a 30/2014. (IX. 30.) AB határozatban azt is megállapította, hogy a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása.

Ugyanakkor az indítványozó álláspontja szerint minimális követelmény, hogy az eljáró bíróság ítéletének indokolásában legalább rámutasson arra, hogy a beszerzett bizonyítékok közül mit és miért fogadott el vagy nem fogadott el, illetve miért utasított el egyes bizonyítási indítványokat. Alapvető fontosságú továbbá, hogy az egyes tényálláselemek logikai kapcsolatban álljanak az egyes bizonyítékokkal, azaz az indokolásból követhető legyen, hogy mi alapján jutott a bíróság egy adott következtetésre a tényállás tekintetében, mire alapított egy adott tényt.

A jelen esetben az ítéletek indokolásai nem felelnek meg ezen kívánalomnak.

Az alapjog sérelme az elsőfokú, majd a jogerős ítéletet hozó másodfokú bíróság ezt megerősítő jogértelmezésének eredménye. Az ítéletében a másodfokú bíróság nem fejt ki maradéktalanul, hogy milyen indokok alapján jutott arra a megállapításra, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítást helyesen vette fel, a tényállást megfelelően derítette fel. Azt sem részletezi a másodfokú bíróság, hogy a fellebbezésekben, illetve a másodfokú eljárásban előterjesztett bizonyítási indítványok miért kerültek elutasításra (másodfokú ítélet 16. oldal).

¹¹ 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés

¹² 3237/2012. (IX. 28.) AB végzés; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés

Az indítványozó határozott álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított tényállás nincs kellően felderítve. A bíróság az eljárás során alaptalanul mellőzte a bizonyítási indítványok teljesítését, és az ítélet indokolásában sem adta azok elutasításának meggyőző és elfogadható indokát (43-44. oldal). A bíróság a vádlotti védekezéseket elvetette, és a tényállást a rendelkezésre álló iratok és tanúvallomások alapján állapította meg. Nem tartalmazza azonban az indokolás a védekezésben előadottak és az iratokból megállapított tények összevetését, nem hangsúlyozta, hogy a vádlottak vallomásai mennyiben ellentétesek az okirati tényekkel. A bíróság az ítélet indokolásában gyakorlatilag ismerteti a bizonyítékok tartalmát, de valódi értékelésükre nem kerül sor. A bíróság számtalanszor tényről tényre helytelenül következtet, olyan megállapításokat tesz, amelyekre konkrét, közvetlen bizonyíték nincs, és nem ad részletes magyarázatot arra, hogy megállapításai min alapulnak (pl. 33. oldalon a bíróság megállapította, hogy a vádlottak egyes összegekkel jogtalanul gazdagodtak, azonban a tényállás nem tartalmaz arra vonatkozó adatot, hogy a pénzüsszegek a vádlottak számlájára megérkeztek volna, és nem került megállapításra az sem, hogy ezeket az összegeket felvették).

Az indítványozó álláspontja szerint egyes ténymegállapítások túlterjeszkednek a vádon, valamint az ítéletben nem kerül említésre a pénzmosással kapcsolatos érdemi védekezése sem. Különösen felderítetlen továbbá a tényállás a bünszervezet vonatkozásában, az ilyen módon való elkövetést nem támasztja alá bizonyíték, az indokolás csupán a törvényi definíciót és feltételezéseket tartalmaz. A bíróság nem elemezte, hogy az alapbűncselekmények elkövetésének mely időpontjában álltak fenn a bünszervezet törvényi feltételei, illetve nem derül ki az sem, hogy a tényleges feladatmegosztás milyen szinteken történt (89-90. oldal).

Az elsőfokú ítélet az első mondatában utal arra, hogy az ítélet mely tárgyalások alapján született meg, ez azonban megtévesztő, ugyanis a büntetőeljárás 2014 évben indult, és számos olyan tárgyalási nap volt megtartva ebben az évben, amely nem került említésre az ítéletben, azonban a jegyzőkönyvek alapján megállapítható, hogy fontos bizonyítási cselekmények történtek ezen alkalmakkor. Az ítélet a 34-37. oldalig felsorolja, hogy a tényállás milyen bizonyítékok alapján került megállapításra, ez a felsorolás azonban több szempontból sem tekinthető következetesnek. Egyrészt számos olyan bizonyítékot nem tartalmaz, amelyek az indokolás későbbi részében kifejtésre kerülnek (p. [redacted] [redacted] értékebeeslő szakértői véleménye, a nyomozati iratok 6919, 1701. stb. oldalán található emelek, a nyomozati iratok 3487-3575. oldalán található OTP által kiállított számlakivonatok, a nyomozati iratok 649-661. oldalán található eredetiség értékelés, analitikus vizsgálati beszámoló, bírósági iratok 97. oldalán található [redacted] Kft. vállalati határozata stb.), másrészt rengeteg olyan bizonyíték van, amelyet a bíróság egyáltalán nem értékelt az indokolás során. Tartalmaz olyan tanúvallomásokat, amelyek nem kerültek ismertetésre, csupán ködösen úgy fogalmaz a bíróság, hogy „egyezően számoltak be”, amiből nem állapítható meg, hogy pontosan kik, és milyen tényekre vonatkozóan tettek azonos vallomást (nem tartalmazza az indokolás [redacted]

vallomását). Számos helyen fordul elő az indokolásban, hogy a bíróság egyes okirati bizonyítékokra csak említés szintjén utal, de nem derül ki, hogy mit tartalmaznak, és mely tényeket támasztják alá (pl. 51. oldal 8. bek. „ciprusi bankszámlával kapcsolatos nyomozás során beszerzett iratok”, 45. oldal 5. bek. „Magyar Posta megkeresésre adott válasza”). Kifogásolható továbbá az ítélet jogszabályi indokolása, amely többnyire a törvény szövegét tartalmazza, a bűncselekményi tényállások tankönyvi elemzésével, nem derül azonban ki, hogy a vádlottak cselekménye mennyiben támasztja ezeket alá (73-86. oldal).

Az indítványozó [redacted] vonatkozásában az sem állapítható meg a közel 100 oldalas ítéleti indokolásból, hogy mely az a pontosan körülírt elkövetési magatartás, amely miatt az eljáró bíróságok a terhelt büntető törvénybe ütköző cselekményét megállapíthatónak találták. Ehhez képest az ítélet nem tartalmaz egyértelmű üzenetet azzal kapcsolatban, hogy mely konkrét magatartástól kell a jövőben tartózkodnia az indítványozónak, vagy bármely személynek, aki az ítéletet elolvassa. Ezzel az

eljáró bíróságok a lényegétől fosztották meg a büntető ítéletet, az az ítélet ugyanis, aminek tartalmát csak kitalálni lehet, a büntetőjogi célokat elérésre alkalmatlan.

Ezen értelmezéssel az eljáró bíróságok megsértették az Alaptörvény 28. cikk (1) bekezdésébe foglalt alaptörvény-konform jogértelmezési kötelezettségüket is – „A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik.” –, mivel ítéleteik való jogot kiüresítették.

6. Az alapjogsérelem bírói döntést érdemben befolyásoló jellege, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés volta

Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltétele, hogy az abban megjelölt alaptörvény-ellenesség a bírói döntést érdemben befolyásolja, vagy a panasz alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. Az Abtv. szerint e két feltétel alternatív, álláspontom szerint jelen ügyben mindkettő megvalósul.

6.1. Az alapjogsérelem bírói döntést érdemben befolyásoló jellege

A tisztességes eljáráshoz való jog sérelme a fent bemutatottak szerint a jelen ügyben az ügyben eljáró bíróságok nem megfelelő ítéleti indokolásai miatt megvalósult.

Jelen esetben tehát az ítéleti indokolásból a jogértelmezés általános szabályainak megtartása mellett nem következnek az indítványozót marasztaló bírói döntések, így azok – a fent idézett alkotmánybírói elvi megállapításokra is tekintettel - sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből levezetett indokolási kötelezettséget, amely az ítéletek alaptörvény-ellenességét eredményezi.

6.2. Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdések az indokolási kötelezettséggel összefüggésben

Az indokolási kötelezettség mint eljárási jog alkotmányos védelmének kereteinek meghatározásában a T. Alkotmánybíróságnak bizonyos mérlegelési jogköre van.

Különösen indokolt lehet az, hogy a T. Alkotmánybíróság a fenti alkotmányos jogvédelmi határvonalát meghúzza ennek, mivel az Alaptörvény hatályba lépése óta csupán egy alkalommal – a fentebb már hivatkozott 7/2013. (III. 1.) AB határozatban – foglalkozott ezzel a testület. A 2012. január 1. napját megelőzően született alkotmánybírói határozatok hatályon kívül helyezése, illetve a 13/2013. AB határozatban foglaltak szintén az érdemi elbírálás mellett szólnak: „A korábbi alkotmánybírói döntésben megjelenő jogelvek figyelmen kívül hagyása ugyanakkor az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén is lehetségessé vált, a szabályozás változása a felvetett alkotmányjogi probléma újraértékelését hordozhatja.”¹³

Győr, 2017. január 23.

Tisztelettel:

Váci Ügyvédi Iroda
9022 Győr, Bisinger st. 2.
Dr. Váci Péter ügyvéd
+36 20 9962 753

¹³ 13/2013. (VI. 17.) AB határozat Indokolás III/2. pont, 31. bekezdés.

Mellékletek:

1. Ügyvédi meghatalmazás
2. A Szegedi Ítéltábla Bf.II.4202016/37 számú ítéletének másolata
3. A Gyulai Törvényszék 14.B.374/2013/280 számú ítéletének másolata
4. A Magyar Posta igazolása a jogerős ítélet kézbesítéséről